

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2 0

93. ARGANG

31. OKTOBER

1 9 8 1

**Skálholt-Dagen
på Island**

**Johanna, den rene
historiekilde**

Siloa's Vanne

Kirken i Indonesia

Skálholt-Dagen på Island

Biskop dr. theol. Hendrik Frehen på prekestolen i den lutherske kirke på Skálholt.

Den 26. juli var en mærkedag i Skálholts historie. Den første katolske messe blev fejret 431 år efter Reformationen i det gamle bispesæde i Island.

Jón Arason, som var den sidste katolske biskop på Island, blev henrettet ved sværd den 7. november 1550 på Skálholt. Faktisk var han ikke biskop i Skálholt, men i Hólar i den nordlige del af landet. Da biskopen i Skálholt, Øgmundur Pálsson, imidlertid var en ældre mand og var blet taget til fange af danskerne og ført til Danmark, hvor han kort tid efter døde, var Jón Arason landets eneste katolske biskop i 1550. Han kæmpede for den gamle tro og sit lands selvstændighed helt til sidste bloddråbe.

I året 1000 blev kristendommen indført i Island ved lov. Men helt fra 851 har kristendommen været forkyndt. Den anden biskop på Skálholt, Gissur Isleifsson, indrettede Skálholt

som bispesæde, og ønskede at der skulle bo en biskop her, så længe kristentroen herskede på Island. Biskopperne boede i Skálholt til 1796, da bisperesidensen blev henlagt til Reykjavík. Island blev allerede i 1106 delt i to bispedømmer, men bispedømmet på Hólar blev opløst i 1802 og hele landet blev påny eet bispedømme.

Den nuværende biskop i Islands Folkekirke (luthersk-evangelisk), Sigurbjörn Einarsson, har i den tid han har været kirkens primas ivret for at Skálholt igjen kom frem i lyset.

Siden bispestolen var blevet flyttet til Reykjavík var alt i Skálholt blevet både forsømt og forfaldent. I årene 1955-60 blev der derfor bygget en ny kirke og desuden en folkehøjskole efter dansk mønster og i Grundtvigs ånd, og hvor de fleste almene højskolefag er tilgængelige. Her bliver der også afholdt kurser og konferenser for både islændere og skandinaviske deltagere.

Skálholt-Foreningen, som blev stiftet af biskop Sigurbjörn Einarsson, begyndte i 1949 en gang om året at holde en mindedag i Skálholt. Den har frem for alt været fremtrædende siden kirkens bygning.

Indtil nu har den lutherske kirke alene stået for afholdelsen af denne mindedag. Man så det på den måde, at selvom der ikke kom nogen ny kirke her efter 1550, så var den luthersk-evangeliske folkekirke trods alt en fortsættelse af den gamle kristne tradition i landet.

Den 30. juni i år blev biskop Einarsson 70 år, og gik derfor på pension. Han havde som luthersk biskop altid vist imødekommenhed og venlighed overfor den romersk-katolske kirke. Da han nu også indbød den katolske biskop Frehen til at læse messen i Skálholt på Skálholt-Dagen,

var dette et tegn på endnu større imødekommenhed og en udstrakt hånd til forsoning.

Da det i år er 1000 år siden forkyndelsen af den kristne tro blev iværksat på Island, havde den lutherske biskop også indbudt den katolske biskop til en fest i denne anledning; og den blev afholdt i den nordlige del af landet. Her blev der afsløret en mindesten til minde om de første kristne missionærer på Island. På grund af sygdom kunne vor biskop dr. Hendrik Frehen ikke deltage.

Festprogrammet på Skálholt-Dagen begyndte med en katolsk højmesse, som blev fejret af biskop Frehen og to præster. Desuden befandt der sig tre præstekandidater og en del ministranter i kirkens kor. Mange katolikker overværede denne højmesse og kirken var fuld til sidste plads. Der er 250 siddepladser i den nye kirke.

Den lutherske biskop og hans hjælpebiskop, begge med fruer, mange præster og adskillige menighedsmedlemmer fra den islandske folkekirke var også til stede ved den katolske gudstjeneste, som var meget højtidelig og festlig.

Derefter blev den katolske biskop og hans præster indbudt til middag hos den lutherske biskop. Klokkeren 14 begyndte den lutherske gudstjeneste. Biskop Sigurbjörn Einarsson holdt denne gudstjeneste sammen med hjælpebiskopen og nogle af stiftets præster; og den katolske biskop prædikede. — Kirken var så fuld, at mange måtte stå.

Om eftermiddagen var der nok en foranstaltning i kirken: forskellige kirkekor sang og sognepræst Eirikur J. Eiriksson fra Thingvallir talte. Forstanderen for Skálholt Højskole, Heimir Steinsson, sluttede festen med bibellæsning og bøn. Til sidst sang alle i fællesskab en salme af Halgrímur Petursson (1614-1674), Islands største salmedigter.

Skálholt-Dagene har altid været festlige; dennegang var det imidlertid noe ganske særligt. Dels var der den gamle elskelige biskop Einarsson, som for sidste gang trådte frem som biskop i den islandske kirke, og som

man nu tog afsked med. Dels var der fejringen av 1000 års mindet for de første missionærers indsats. — Det var ikke mindst derfor, det første skridt blev taget for samarbejde mellem de katolske og lutherske broderkirker.

Katolikkerne ser denne ædelmodige evangeliske biskops indbydelse til forsoningsbordet som en gestus henimod en begyndelse til fornyet og lykkeligt samarbejde kirkerne imellem.

Det gamle fjendskab hører fortiden til. Smertelige erindringer er gledet i baggrunden, og man skuer forhåpningsfuldt ind i fremtiden. Mod en ny tid, en samarbejds tid og henimod den endelige forening af alle kristne i een kristen kirke.

Torfi Olafsson

TORFI OLAFSSON bor i Reykjavík og er en av biskop Frehens viktigste medarbeidere på flere områder. Han er kjent langt ut over katolske kretser, ikke minst gjennom TV og Kringkasting, hvor han i de senere år har hatt anledning til å legge frem katolske synspunkter, liksom han også har holdt radioandakt.

Som primus motor i den katolske menighet på Lándakot er han kjent som oversetter av katolsk litteratur til islandsk, og ikke minst som redaktør av bispedømmets offisielle organ, «*MERKI KROSSINS*» (Korstegnet).

Etter pensjonering i år er *TORFI OLAFSSON* gått over til å bli hel-tidsmedarbeider i bispedømmet. Som han selv uttrykker det: «Den katolske kirke på Island er min hobby.»

S. R.

Her var det den navnkundige Jon Arason var biskop på reformasjonstiden. Den moderne kirke ble bygget 1955 - 60 og bærer vitnesbyrd om kristendommens herredømme på Island i 1000 år.

Gamleprosten

«Ein kveld utpå hausten døyde gamleprosten. Då dagane var talde, tok Herren han til seg med stø hand. Like heileg som han hadde levd, gjekk han bort, utan vingling og utan tvil. Og sorga var stor og fylt med glede, og gamle mor Aase smilte vårt under tårene. Preika om den miskunnsame samaritanen blei den siste.

For mor Aase var ei sterk kvinne, og hard røyndom og levande tru hadde gjort henne mild. Difor tagde alle still når ho bar sine tankar fram.

Og tredje dagen samla ho born og svigerborn og takka dei for å ha vore til hjelp i den fyrste tida etter at Ole gjekk bort. Og som takk ville ho dela ut av det gamleprosten no ikkje lenger hadde bruk for. Dette gjorde ho slik:

Jens skulle arva den store kaffikoppen som det sto «Verdens beste far» på. Jens var sjølvskreven, og alle visste det.

Astri og Svein arva Bibelen som såleis vart teken godt vare på, og ingen undra seg over det.

Siri og Arve fekk bilen, for ingen

tykte om den måten dei hadde teke seg fram i verda på til no.

Eli og Olav fekk alle preikene, for Olav var kapellan og Eli hjelpte han med preikene støtt, og alle visste at dei hadde god bruk for tankana til gamleprosten.

— — —

På denne måten fekk alle likt, og kvar og ein reiste heim til sitt og tenkte på mor Aase som var slik ei klok kvinne. Med stø hand skifte ho med stor visdom minnene over frå den eine generasjon til den neste, slik dei gjorde det på Abraham, Isak og Jakobs tid.»

S. A.

ST. OLAV BOKHANDEL

har alt i katolsk litteratur, ikoner, kirkekunst og kirkesmusikk på grammofonplater.

Johanna, den rene

Ved Svend Aage Rasmussen

Historie forekommer moderne mennesker å være noe støvet og teoretisk som ikke har «plass» i den levende virkelighet, men det er feil! Historie er nåtid, historie er det mest nærværende av alt, fordi det skapes av mennesker i funksjon.

St. Olav har dumpet midt ned i en vesentlig del av den moderne katolisismes historie, idet vi har truffet en av etterkommerne av de katolske pionerer på Island, fru Johanna Fredriksdottir i Reykjavik.

Johanna Fredriksdottir er niese til den første islandske katolske biskop, Johannes Gunnarsson, som igjen kan trekke sine aner tilbake til pionertiden for omkring 100 år siden.

Johanna Fredriksdottir peker selvfølgelig på at det å være en del av den levende historie ikke er noe «særlig», da historie jo tross alt er en del av hverdagen, ikke minst på Island! — Hun har imidlertid truffet betydelige personligheter som har satt spor etter seg i islandsk katolisisme i moderne tid.

Johanna Fredriksdottir er sønne-datter til Gunnar Einarsson, som var den første islending som konverterte til Den katolske kirke. Hun husker dog ikke at han fortalte noe om den aller første pionertid, da pastor Baudoin virket på Sagaøya. Johanna sier det slik: «Bestefar talte visstnok aldri om det til meg, i hvert fall, men det skal innrømmes at jeg har hørt om den tiden fra jeg var ganske liten!» — Da så Nonni-bøkene kom frem, — «så begynte man å spørre».

«Det hele begynte med at pastor Baudoin kom til Island for å betjene de franske fiskere som fra tid til annen lå ved Island. Det er jo klart at den katolske presten tenkte i større baner, og ønsket å opprette en misjonsstasjon. Han ønsket derfor å lære islandsk, og min oldefar, Einar Ásmundsson, ønsket å lære fransk, og inviterte derfor den franske presten til å være hos seg på sin gård.

Forholdene var imidlertid slik at det ikke ble mulig for presten å realisere noen større planer, derfor rei-

ste han tilbake til Frankrike. — En tid etter mottok min oldefar et brev fra ham, hvor han tilbød å la to islandske gutter få undervisning og oppdragelse i Frankrike. — Det var en eller annen rik fransk dame som ville betale for guttenes studier i jesuittenes kollegium i Amiens.

Det ble altså slik at valget falt på min bestefar, naturlig nok, og hans kamerat Jon Svensson. — Nå tror jeg nok at Jon Svensson reiste først, og den første stasjon på veien var St. Knuds Skole i København (nå i Stenosgade). Det var i 1870.

Så startet krigen mellom Frankrike og Preussen, og min oldefar ble redd at guttene ikke skulle komme helskinnet hjem, så han beordret sønnen tilbake til Island, mens Jon Svensson fortsatte til Frankrike og senere trådte inn i jesuitterordenen. Deretter virket han i mange år i Danmark og ble den berømte forfatter av Nonni-bøkene. Begge guttene og min oldefar ble katolikker, og jeg tror at det var allerede mens de var på St. Knuds Skole. Min bestefar reiste meget til Danmark som ung og som voksenalderen han, tror jeg, om sommeren i Danmark og om vinteren på Island.»

«Han giftet seg i St. Ansgars Kirke i København, og hans kone konverterte til katolisismen. Hun døde imidlertid etter få år, hvoretter han giftet seg igjen med min bestemor, som også kon-

JOHANNA FREDRIKSDOTTIR er fembarnsmama: Etter mannens død har hun tatt artium (våren 1981) og tenker nå på om hun skal dra til universitetet i Mexico City eller kanskje bare til Madrid for å dyrke sin hobby: spansk språk og litteratur.

verterte. Der var ingen katolsk prest i Island på den tiden, så de fikk lov til av biskop von Euch i København å gifte seg uten og så få vielsen på etterskudd!

Det var heller ikke noen prest til å døpe barna, og min far sa at han kunne huske, at da pater Jon Svensson kom på besøk, så skulle de alle inn i et rom, og selv om han ikke husket nøyaktig, så mente han at de skulle døpes. De var imidlertid døpt i forveien (ikke katolsk), så de ble døpt *sub conditione*. —

Da min far ble konfirmert måtte man sende bud på biskop von Euch i København. Det var to andre som også ble konfirmert ved den leiligheten. — Men min bestefar var i tyve år den eneste katolikk i Island. Han bodde oppe i nærheten av Akureyri.

Da han så omkring 1899 eller 1900 flyttet inn til Reykjavik, så var det kommet en dansk prest, den kjente Johannes Fredriksen, som var noe særpreget. Han var jo opprinnelig historiker, og etter sin vigsel i 1896 arbeidet han en kort tid hos kammerherrerinne Polly

historiekilde

Berling. Temperamentet var visstnok lovlig forskjellig hos de to, så Frederiksen ble noe i retning av «forvist» til Island.

På den tid var det ikke religionsfrihet i Island, det fikk vi først senere. Da min oldefar hadde en katolsk prest boende på sin gård, fikk han en stor bot. Han betalte den aldri! — Han appellerte den til Høyesterett i København, og det tok tid, og i mellomtiden ble loven endret, og Island fikk også religionsfrihet. — Så det kom aldri videre.»

Johanna Fredriksdottir forteller videre at da biskop Meulenberg døde, ble det snakk om at hennes onkel, Johannes Gunnarsson, skulle være biskop. Han skulle reise en tur til Amerika. Han var ikke frisk og skulle til behandling hos en lege der. —

Johanna sier videre: «Jeg husker den kvelden da han skulle reise, at han sa «altså jeg vil ikke, jeg vil ikke være biskop!» — Det var hans uttrykkelige ønske at han ikke ville være biskop Meulenberg's etterfølger. — Han var så en tid i U.S.A., men så kom det beskjed om at han skulle bispevies. Han sa fra med det samme at han var syk og ikke kunne. Vatikanet svarte at de kunne vente til han ble frisk! — Jeg spurte ham engang hvorfor han så aksepterte, og han sa da til meg, at man kan si nei en gang, men ikke to.»

«Det er naturligvis av stor betydning at man har en innfødt som biskop. — Han liksom forstår det hele litt bedre, og fatter mentaliteten på en helt annen måte. Min onkel var for meg en særpreget personlighet og et ganske uvanlig menneske. Han var en meget god mann og ville alle det beste, men det var ofte en nokså vanskelig balansegang. Han var en meget beskjeden mann, og han ga allting vekk, og til sist så eide han ikke noe selv, selv møbler forærte han bort.

Da biskop Gunnarsson ble eldre, ville han gjerne slutte som biskop for å bosette seg i De forente stater, og det var et av hans største ønsker å bli spiritual i et kloster, slik at han kunne arbeide før han ble til byrde for både kirke og menighet. Det finnes jo ikke noe senter for prester og ordensfolk i Island, hvor eldre kan trekke seg tilbake for å nyte sitt otium.

Johanna forteller: «Det var vanske-

lige tider i Island omkring Det annet vatikankonsil, det er helt riktig. Det var ikke minst vanskelig å få en biskop, så da min onkel trakk seg, kom erkebiskop Tønnessen, hans venn, for å bestyre vikariatet. Han var ellers erkebiskop i Sør-Afrika og hollender, og de ble venner, visstnok på konsilet i Roma.

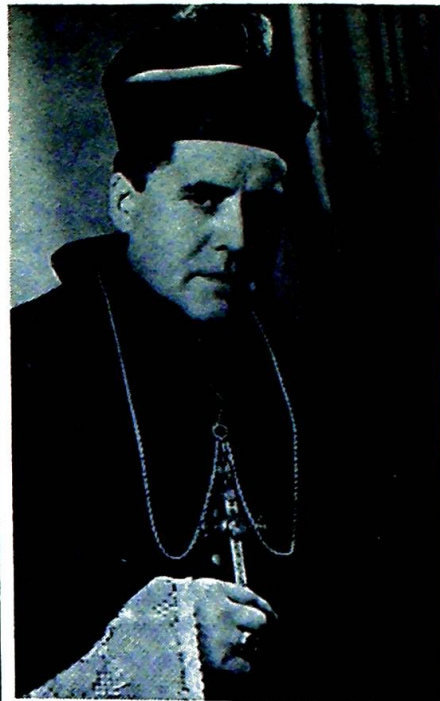
Han var i Island i et år. — Han er død nå, men jeg tror at han ble sendt til Island nærmest for å se hvordan tingene sto til, og så falt altså valget til ny biskop på dr. Frehen. Min onkel var med til bispevielsen i Holland, og baketter kom han hjem til oss. Det var siste gang han var hjemme, og jeg er meget glad for at han bodde hos oss. Vi så ham ikke mer. Han ringte engang imellom fra Amerika, men han besøkte aldri Island igjen.»

Den katolske kirke på Island i dag er naturlig konsentrert omkring Reykjavik, der bor de fleste islendere tross alt. Det faller da ganske naturlig å spørre om islandske katolikker i dag er aktive. — Til det sier Johanna:

«Det er kanskje ikke så mange aktive, men det kommer selvfølgelig an på hva man snakker om. Det er en kjerne som alltid kommer. Det er selvfølgelig mange som ikke kommer i kirken, men de som kommer, kommer hver eneste søndag, og kommer også til de møter som legmannsforeningen holder to ganger i måneden.

Damene har også deres forening, og den er meget sterk. Den er stiftet i 1920. De begynte med å sy paramenter og reparere dem som var blitt slitte. Nå er det mer forskjellige basararbeider som kvinneforeningen tar seg av. Basarkomiteene har satt seg for å støtte et eller annet prosjekt innenfor Den katolske kirken, og så møtes vi hver annen torsdag. To damer tar seg av traktementet, og vi andre betaler et beløp, og for pengene som kommer inn blir det kjøpt blomster for de kommende uker, som så

(Forts. side 15)

SERVUS SERVORUM

Det fortelles en liten historie om biskop Johannes Gunnarsson:

Det var anmeldt fint besøk fra utlandet. De var geistlige, og høyt på strå.

Stedet var Reykjaviks Lufthavn på Keflavik. En liten delegasjon var møtt opp for å ta imot de høye gjestene fra det fremmede. Sognepresten på Landakot var i spissen, liksom representanter for montfortanerordenen som er virksom i Island.

Flyet landet. Ut trer biskoper og annet godtfolk, og man nærmer seg ærbødig. Det håndhilses.

Imens tas bagasjen ut av flyet og bæres inn i lufthavnsbygningen til tollundersøkelse.

Sognepresten på Landakot prater i vei med de fornemme gjester, og det varer en stund før en av de geistlige dignitarer forundret spør: «Hør, vi har kommet for å besøke biskopen og det Apostoliske vikariat helt offisielt, hvorfor møter den apostoliske vikar oss da ikke her i lufthavnen?»

— «Jo, men det har han da også gjort», svarte den ivrige sognepresten og pekte på en liten geskjeftig mann som var opptatt med to svære koffertter. «Biskopen hjelper bakke-mannskapet!»

SILOA'S

Et av de fenomener som mennesker ofte undrer seg over, er hvordan vann kan gestalte seg. «Som ringer i vann...» — Ofte identifiserer man suksessive hendelser på denne måten for å illustrere hvordan en ting, en sak eller et begrep, tar sitt utgangspunkt i det små for å gå til det større.

Et fenomen som i dagens katolske verden tydelig lar seg identifisere på denne måte, er den katolske karismatiske bevegelse, som også her hos oss er på vei inn i menighetene.

Norske pinsevenner taler i år med stolthet om at det er 75 år siden den moderne pinsevekkelse brøt ut ved et møte i Los Angeles. Norske pinsevenner har hatt rikelig andel i utbredelsen av den bevegelsen som fulgte i kjølvannet på denne begivenhet. Mange har imidlertid opp gjennom årene stilt seg skeptisk til denne vekselensfornyelse og de fenomener som angivelig fulgte med. En slik skepsis har på mange måter ligget i at man ikke har kunnet begrunne disse ting etter intellektuell målestokk.

Ikke - katolske karismatikere har gang på gang, like fra den første begynnelse, hevdet at man sto på bibelsk grunn. Ikke desto mindre har det ofte vært vanskelig for mange mennesker med kristen overbevisning å akseptere det budskap som pinsevenner overalt i verden mente å bringe menneskeheten.

At katolikker stort sett har stilt seg avvissende overfor pinsevekkelsen i mange år, begrunnes ikke minst med at man ikke kan peke på akseptable intellektuelle momenter i hverken folkelig bevegelse eller menighetsdannelser. Man mente at det hele faktisk var en protestantisk foreteelse, som ikke hadde bud til andre enn mindre kretser av baptistisk eller metodistisk tilsnitt.

I dag er tonen en annen. I dag er

pinsevekkelsen, eller for å være mer nøyaktig ny-pinsevekkelsen, på vei inn i katolske menigheter overalt i verden, også i Norge. Det merkelige er imidlertid, at hvor det før i særlig grad var intellektuelle som tok avstand fra de påståtte karismatiske hendelser med tungetale, profeti og eventuelle mirakuløse hendelser, så er det i første rekke i intellektuelle katolske kretser at karismatikerne får tilhengere.

Hva er det så som hender? — Ja, det er jo vanskelig å bedømme for en objektiv tilskuer. Det er bedre å ta sitt utgangspunkt i hva Den hellige skrift forteller om slikt. Ethvert moderne menneske vet at Bibelen ikke på noen måte er en historisk beretning. Det er den menneskelige historie for komplisert til. Den er heller ikke noen lovbok, hva man kanskje snarere skulle tro. Den er, hvordan man enn vil vende og dreie det, først og fremst en beretning om mennesker og deres forhold til ikke-bevisbare fenomener gjennom mange hundre år. Bibelen forteller om hvordan mennesker på forskjellig måte ga seg dette i vold, og fra tid til annen ga uttrykk for dette uten for såvidt å kunne begrunne dette uttrykk nærmere. —

Så langt står man altså på Skriftens grunn. Nærmere kommer man vel dette når man tvinges til å ta subjektivt standpunkt og for eksempel betrakter beretningene om hvordan David danset foran Paktens Ark. Vi hører ikke svært mye om det, men rent tankemessig har man vel lov til å forestille seg at han ikke har vært alene om den dans, og at det vel neppe heller har vært et engangsfenomen.

I den anledning kan man kanskje også tillate seg å fundere over visse emosjonelle trekk i både klassisk og moderne jødedom, som særlig i eldre

tid kom til tydelig uttrykk blant ikke minst de askenatiske jøder på Yom Kippur.

At det forekom visse underlige ting i de bibelske kristne menigheter er uomtvistelig. Det er bare spørsmålet, hva det var for noe, og vi må visst i ærlighetens navn erkjenne at vi intet vet med sikkerhet. På den annen side kommer man heller ikke utenom at her befinner man seg i troens verden, og i troens verden og på bakgrunn av den kristne åpenbaring og den kristne tradisjon, tvinges man uvilkarlig inn på områder hvor man må lære å forstå at man befinner seg hinsides det erkjennelige.

Når derfor karismatikere av alle observasjoner hevder at de karismatiske tegn er uttrykk for personlige opplevelser av den kristne tro, vil det nok være nokså feilaktig å motsi noe slikt, all den stund man ikke objektivt klarer å ta stilling til hva som skjer på disse områder. Forklaringer kan man alltid komme med, men det er svært tvilsomt om de dekker, når man beveger seg på det ukjentes bølgerende hav.

Hva står den katolske karismatiske bevegelse så for i dag? — For det første påstår den at den står på Bibelens grunn. Alene dette moment gjør hele bevegelsen til et økumenisk foretagende som rekker langt ut over de alment aksepterte katolske muligheter i tiden. For det annet hevdes det at man står på romersk-katolsk grunn, og at man på ingen måte ønsker og la seg skille fra kirken. Dette standpunkt bør fra de kirkelige myndigheters side på ingen måte under vurderes, ikke minst fordi det vil være en ganske vanskelig sak å hevde at den katolske karismatiske fornyelse entydig er en legmannsbevegelse. For i høy grad kan den identifiseres som på mange måter ytterst klerikal

VANNEN

i den mest positive forståelse av dette begrep.

Hvis man skal gå mer inn på kontroversielle punkter, må man peke på det nokså usikre i den rent subjektive side av saken på den ene side, og på den annen, at for tilskueren kan visse uttrykk som karismatikerne kommer med, på mange måter synes temmelig synonyme fra den ene person til den annen, og fra den ene foranstaltning til den neste. Hva er så individuelt og hva er noe som man «karikerer»? Uttrykket «karikerer» er ikke pent, men det er en side av saken som man ikke unngår å ta stilling til, når man ferdes blandt karismatikere.

På den annen side, så kommer man heller ikke utenom at nettopp det subjektive moment i pinseopplevelsen er en fruktbar sak, hvis den er *subjektiv* og ærlig. Det er umiskjennelig, og her har man vel fremfor noen annen pave Johannes XXIII i ryggen, at mye i den katolske kirke er levninger fra en annen tid og derfor stivnet i sin symbolikk.

Hvordan var det med de opprinnelige rop ved den kristne gudstjeneste, noe som vel er det aller eldste i den måten som vi trer frem på: KYRIE ELEISON! — Var det her ikke tale om subjektive karismatiske uttrykk engang. Var det ikke en opplevelse og en erkjennelse av menneskets synd. Epiklesen, som dessverre er forsvunnet fra den romerske liturgi, men som lever videre hos våre bysantinske brødre, er det ikke noe i samme retning? —

Kan man så ikke tillate seg å spørre, er det mulig å blåse kraft inn i hele dette kompliserte system av folkelige uttrykk, som den katolske kirke omgir seg med. For det er vel det som karismatikerne i virkeligheten ønsker å gjøre. Hvis man så dreier hjulet enda en omgang og tar skritt-

tet fullt ut og med karismatikerne påstår at det er nettopp det som selve skapningens Herre i virkeligheten vil, at det nettopp er frigjørelsen av den kristne til større bevissthet.

Der befinner vi oss på de subjektive plan. Der kommer opplevelsen inn i sin rette sammenheng til berikelse for andre enn en krets av karismatikere, og dermed har den karismatiske bevegelse i nåtiden sin fulle berettigelse, hva enten den står på romersk-katolsk eller på en annen kristen grunn.

Man kan med rette stille spørsmålet angående den katolske karismatiske bevegelse, men man kommer sikkert ikke utenom at det er et fenomen i vår kirke som ikke er et engangsfenomen, men er kommet for å berike våre menigheter, ikke minst ved sitt uttrykkelige økumeniske aspekt og må derfor hilses velkommen i høyere grad enn det for øyeblikket er tilfelle.

Den karismatiske bevegelse er en fornyelse innenfor den kristne kirke og ikke minst innenfor den katolske observans. Det er en bevegelse som fenger som ild hvor den kommer frem, for den har budskap om at all kristen tro først og fremst er basert på inspirasjon og profetisk åpenbaring. Og den er først og fremst budskapet om at det er en nødvendighet for enhver som tror å *leve sin tro fullt ut*. Til berikelse for andre og til bevis på at mennesker aldri er alene.

Svend Aage Rasmussen

1000 ÅRS FEIRING PLANLEGGES I RUSSLAND

Bergen (NØP) Den russiske ortodokse kirke har begynt forberedelsene til feiringen av sitt 1000-års jubileum for kristningen av Russland i 1988. Planleggingskomitéen, som ledes av patriark Pimen av Moskva, hadde nylig sitt første møte. (EPS)

Katolske karismatikere på Mariaholm

Nordiske katolske karismatikere var i dagene 2. til 4. oktober 1981 samlet på Mariaholm Skolesenter. Det var representanter fra karismatiske katolske grupper i Sverige, Danmark, Norge og Færøyene.

De katolske karismatikere i Norden, og som andre steder i verden, er opptatt av de nye åndelige strømninger som går over kirkesamfunnene, katolske såvel som ikke-katolske.

Man er klar over at den pinsevekkelse, som ser ut til å være verdensomspennende og økumenisk i sitt tilsnitt, er et fenomen som har kommet for å bli. Dette gjelder ikke minst innenfor Den romersk-katolske kirkes rammer. —

I den forbindelse peker de katolske karismatikere, ikke minst i Norden, på de katolske karismatiske lederes møte med pave Johannes Paul II i Roma i mai 1981.

Sammenkomsten på Mariaholm var da også i høy grad en understrekning av at Den katolske kirke til enhver tid må være gjenstand for fornyelse gjennom Den hellige ånd, idet Evangeliet i seg selv alltid er en fornyelse og en tilskyndelse til mennesker, hvor de enn finnes.

Møtet på Mariaholm hadde et rikt program konsentrert omkring temaet at fornyelsen i kirken ikke bare er en engangsforeteelse. Men i særlig grad på nåværende tidspunkt må betraktes som en tendens som allerede har overstått sin innledningsfase og er på vei inn i et stabiliserende forhold.

Som alltid når karismatikere møtes, står gleden og lovsangen i sentrum. Konferansen var innrammet av foredrag, bl. a. omkring hvilke behov de nordiske og internasjonale grupper i flere henseender har, og hvilket forhold gruppene har i forhold til Den romersk-katolske kirke.

(Forts. side 15)

REDAKSJONELT:

Perspektiv over høsten

Høsten kom godt i hus. — Og det ble en god høst. Vi har grunn til å la takken komme til uttrykk ved våre høstfester! Mens VI høstet våre låver fulle, skjedde ting ikke langt herfra som det er god grunn til å nevne for å sette vår høst i perspektiv.

I Paris holdt FN en konferanse om vilkårene for de minst utviklede land, hvor verdens 31 aller fattigste nasjoners elendighet ble endevendt. Og vertsnasjonens president sa:

«Hvilken rett til ære har verdens velstående folkeslag, hvis de utleverer sine mest underpriviligerte brødre til en uavvendelig skjebne, hvorfra det ingen flukt gis?» — spurte han. Og han fortsatte:

«Krigen mot fattigdommen har gått i stå. Er det dette rystende bilde av det 20. århundre, vi ønsker å la gå i arv til det 21.?»

Videre kunne vi lese at 21 av klodens fattigste nasjoner finnes i «fattigdomsfellen». Det er det svarte Afrika sør for Sahara.

Det annet som bør nevnes, vedrører Polen. Årsakene til elendigheten er andre, men noden er den samme, nemlig sulten. — Mangel på daglig brød.

Dette bør sette vår høst og våre fulle låver i perspektiv. Men vi beveges ikke! De eneste gloser vi bruker (uten perspektiv) er «kriser» og «reallønnsfall», m.m. Hvor berettiget det enn kan være sett i et snevert perspektiv, må vi vel spørre om hvorfor VI ikke beveges til handling. Hvorfor er kampen mot fattigdommen gått i stå?

Jeg kan se to årsaker til dette. I Martin A. Hansens novelle «Åsynet», finner jeg den ene. Fattige danske barn samler rugkjerner opp, ser på dem og sier: «Det er så rart med den rugkjerne. Det er liksom et bilde i den. Det er lik et ansikt.» — «Det er Vårherres åsyn», svarte moren. «De sto med kjernene i den stille gård. Så på jordens minste bilde av det største. Et blikk så opp på dem fra kjernen . . . .!»

Den dimensjonen har vi mistet: Å se Gud bak det skapte. Bak brødet.

Den annen årsak finner jeg beskrevet hos Paulus, idet han karakteriserer vårt skropelige medmenneske som en «bror/søster, for hvem Kristus er død». Den dimensjon har vi også mistet: Å se Kristus bak bak vårt medmenneske i nød.

Er det mulig å gjenvinne disse tapte horisonter? Da savnet den folkelige nødhjelp og den kirkelige misjon ingen midler til all god gjerning.

Bent Hylleberg

Opprinnelig redaksjonell artikkel i De danske baptisters ukeblad «Baptist» nr. 4 oktober 1981 (forkortet).

INDONESIA

Liten kirke i land med store problemer

Intervju med P. Müller S.J., ved Gustav Johannessen

Indonesia — vi tenker vel på palmehytter, herlige strender og et sorgløst liv i sydhavet når vi hører navnet på dette landet. Virkeligheten forteller om et land som er blant de fattigste i den såkalte tredje verden, som virkelig behøver vår hjelp, og om en liten Kirke blant en overveiende muslimsk befolkning.

P. Müller trådte inn i jesuiterordenen i Tyskland i 1963. Den største delen av sin tid i ordenen har han tilbragt i Indonesia, inntil han for kort tid siden igjen kom tilbake til Tyskland. Han forteller oss om et annet Indonesia enn det vi kjenner fra turistbrosjyrer og feriedrømmer.

— Du var altså i Indonesia i 13 år. Hvilke arbeider har du hatt i denne tiden?

— Da jeg kom til Indonesia i 1968 lærte jeg først språket, og gjorde et års sosialarbeide. Fra 1969 studerte jeg så teologi og fra 1972 samfunnsvitenskap. Jeg doktorerte over utdanningspolitikken i landet. Fra 1977 av var jeg dosent i samfunnsvitenskap og utviklingspolitikk ved høyskolen i Djakarta. Ved siden av har jeg skrevet mye, holdt foredrag og hadde mye kontakt med studenter.

Et land med gode muligheter

— Indonesia er jo et ganske rikt land fra naturens side, og likevel er innbyggerne temmelig fattige. Kan du kanskje gi oss velstandsordmenn et bilde av forholdene i landet?

— La os ta det geografiske først. Det er et enormt land, øst-vest rundt 6000 km, nord-syd ca 2000. Der fins svært mange øyer, som seg imellom er ganske forskjellige.

Landet som sådant er relativt fruktbart, og der fins mange råstoffer, særlig olje, som jo idag er ganske viktig. Derfor er Indonesia også medlem av OPEC.

Det finnes på den andre siden også områder som er temmelig ufruktbare, fremfor alt i øst. En befolkning på 150 millioner byr på mange problemer. Det er faktisk det femte største land i verden hva befolkningen angår.

Av disse 150 millionene bor vel 60 % eller mer enn 90 mill. på en liten øy, Java, som bare utgjør 7 % av Indonesias overflate. (Anm.: Norge er to og en halv ganger så stor (med Svalbard), men med bare 4 mill.). I andre områder er bosetningen rett spredd.

Også kommunikasjonsmessig har landet det vanskelig. På grunn av de mange øyene, urskog, vulkaner osv., er mange områder svært vanskelig tilgjengelige.

Indonesia er sikkert et land med relativt gode muligheter, hvis en sammenligner det med andre land i den tredje verden, f.eks. Bangladesh. På den andre siden er det en ung nasjon, og med mange indre motsetninger. Man kan si at forskjellen mellom Java og Ny-Guinea (i øst) er like så stor som mellom, la oss si, Norge og Marokko.

Betinget suksess

— I utviklingspolitikken har man oppnådd visse resultater. Mye er utrettet, men for det meste har bare et relativt tynt skikt av befolkningen nytte av det. 30–40 % lever fremdeles under eksistensminimum, og en omtrent like stor gruppe har bare det nødvendige. Til overs er en gruppe på 20 % som har det relativt bra, og en toppgruppe som er svært rik. Disse ulikhetene tenderer til å bli større.

— Bestrebelsene fra regjeringens side, egentlig helt fra uavhengigheten i

1945, for å bedre den fattige befolkningens kår, har da ikke nådd sitt mål?

— Det endelige mål har de sikkert ikke nådd. Det finnes områder hvor man har oppnådd resultater, og andre hvor man vel må kantsatere feilslag. En positiv sak er alfabetiseringen. I dag er det mellom 70 og 80 % som kan lese og skrive. Ved uavhengigheten for 35 år siden var det bare 10 %. Risproduksjonen har i de siste 15 år gått betraktelig i været. Det er bare det at denne økningen ofte ikke kommer bondene til gode. Dertil kommer en befolkningstilvekst på 3,5 mill. per år, et svært høyt tall.

— Og hvordan har du selv opplevd fattigdommen blant folket?

— Som studerende har jeg jo fått sett endel, men studentene, også innenfor Kirken, hører sikkert til de 20 % som har det bra. Likevel lever vi temmelig beskjedent.

Jeg har imidlertid fått kommet en del rundt i landsbyene, har hjulpet studenter som arbeidet i fabrikkene for å leve som arbeiderne. Dette var for meg politisk ikke mulig. Men man får jo se en del når man bor der nede.

I det store og hele har jeg befattet meg med mange problemer heller teoretisk og fra et vitenskapelig synspunkt.

Kirken er liten, men aktiv

— Du har jo arbeidet som prest innenfor Den katolske kirken i Indonesia. Den er der nede, som hos oss, temmelig liten, og det store muslimske flertallet må vel virke temmelig trykkende, eller hva?

— Ja, Den katolske kirken er temmelig liten, ca 2,5 % av befolkningen. Ved siden av finnes det knapt 5 % protestanter. Offisielle statistikker sier at omtrent 80 % bekjenner seg positivt til Islam. I den forbindelse må man si at Islam i Indonesia ikke er særskilt homogen. Den finnes i svært mange ulike former.

Som minoritet står Kirken i fare for å havne i en ghetto-mentalitet. Man stenger seg inne, er redd og må ofte kjempe for det som er viktig for en. På den andre siden er Kirken ganske godt integrert, og arbeider slik at det kom-

mer det brede lag av folket til gode. Man er godt representert i utdannelse- sektoren, med skoler og høyskoler, og i helsesektoren. I mange skoler er 75-80 % muslimer. Den største dagsavisen i Indonesia, som er nøytral, lages mer eller mindre av katolikker.

Kirken er forresten svært ulikt fordelt i landet. To øyer, Flores og Timor, er nesten utelukkende katolske, derimot finnes det på Java under 1 % katolikker. Så situasjonen er ikke lik overalt.

Man må si at regjeringen i Indonesia alltid har vært svært opptatt av å garantere religionsfrihet, såvidt mulig.

Sammenfattende kan man derfor si at situasjonen for Kirken egentlig er temmelig gledelig, noe som ikke utelukker at det av og til kan komme til visse spenninger med Islam.

— *Og hvilke muligheter har så Kirken til å arbeide med utviklingen av Indonesia?*

— Arbeidet som blir utført i skoler, sykehus osv. er vel et ganske viktig bidrag til utviklingen, særlig der hvor folk er svært fattige. Mange skoler ligger i slike områder, men det finnes også skoler som kommer de rike til gode. På det nasjonale plan yter den ovenfornevnte avisen et viktig bidrag til diskusjonen i landet. Dessuten finnes det mange prosjekter som landbruksskoler, tekniske skoler, kurser for utdanning av kvinner, kooperasjoner, kollektiv, landbruksprosjekter osv., for bare å nevne noen eksempler.

For tiden er det en tendens i Kirken til å arbeide særlig blant alminnelige folk, noe som på en eller annen måte blir gjort i et flertall av sognene. På den andre siden må man også forsøke å få et ord med i laget på det nasjonale plan. Dette er ofte forbundet med vanskeligheter.

Utviklingshjelp — nytter den?

— *Regjeringen i Norge har fore slått å øke vår utviklingshjelp fra 1,0 til 1,3 % av BNP. Hvor stor betyd-*

ning har egentlig denne hjelpen for et land som Indonesia etter din mening? Finnes det noe alternativ til den?

— For det første vil jeg si at det jo er svært positivt når et land gir en anseelig del av sitt BNP i utviklingshjelp. Blant industrilandene er det egentlig bare Nederland og Skandinavia som oppfyller FN's målsetting på minst 0,7 %.

Generelt må man si at Indonesia får svært mye hjelp, og det får også hvert år 2 milliarder US-dollar. Disse pengene, for det meste kreditter på gunstige betingelser, trenger landet for å gå løs på svært mange problemer.

Selv om ikke alt går slik som man gjerne ville, har man oppnådd mange resultater. Viktig er det at givelandene sørger for at pengene kommer det brede lag av folket til gode. Ikke så at man i Europa sier hva man har å gjøre i Indonesia, men slik at man går inn på fornuftige forslag fra regjeringen der. Hvis pengene bare kommer store konserner til gode, er kritiske spørsmål på sin plass. Ofte ville det være bedre overhodet ikke å gi slik hjelp.

Man har heller ikke lov til å vente alltid å få se konkrete resultater. En utviklingsprosess som i Indonesia er en prosess som nødvendigvis er forbundet med mange feilslag. Dette er sannsynligvis ikke til å unngå. Også i industrilandene går jo mye annerledes enn man har tenkt seg.

Stort sett er det altså ganske meningsfylt å drive denne hjelpen videre?

— *Jeg ser ikke noe alternativ til den. Det ville helt sikkert være til større skade enn nytte for det brede lag av folket hvis man stoppet hjelpen helt.*

Man kan i den forbindelse legge til at mang en hjelp som blir gitt over private organisasjoner er mer effektiv enn den som blir gitt over statlige. Det viktigste er at hjelpen blir gitt med en fornemmelse av situasjonen og realitetene.

ISLAMSK STAT PLANLEGGES I MALAYSIA

I Malaysia diskuteres det for tiden å opprette en islamsk stat. Omformingen av statsvesenet skal gå over en lengre tidsperiode.

Blant de kristne i landet har planene utløst bekymring. Ministeren for kultur, ungdom og sport, Datuk Mokhtar Hashim, sa nylig til en gruppe besøkende saudi-arabere at landet var villig til å gjøre sitt ytterste for å beskytte islamske interesser. En annen talsmann for samme departement bekjentgjorde at det var myndighetenes mål å omgjøre staten til en islamsk stat. Denne prosess måtte imidlertid gå langsomt, etter som halvparten av befolkningen ikke er muslimer. Det ville ta lang tid før alle de seks millioner ikke-muslimer konverterte, og for å forhindre kaos, måtte staten gå forsiktig frem.

En talsmann for Den katolske kirke, pater Anthony Ponnudorai, oppfordret alle kristne samfunn til å stå sammen mot planene.

Ng Ee Lin, et ledende medlem av metodistkirken, fryktet at de kristne ville bli «dårligere stilt enn annenklassens borgere» dersom islamiseringsplanene ble gjennomført.

DE KRISTNE FÅR SENDETID PÅ PAKISTANSK FJERNSYN . .

Den pakistanske militærregjering har gitt den kristne minoritet i landet en behagelig overraskelse, og tildelt dem sendetid på fjernsynet. Selv om re-islamiseringen av det pakistanske samfunn går for full maskin og de kristne derfor hadde fryktet tunge tider, får de nå en halv time sendetid hver søndag kveld til religiøse programmer. Katolikkene to ganger i måneden, anglikanerne og protestantene en gang hver.

PRESTEUTDANNELSE TIL BRASILIANSKE LANDARBEIDERE

På grunn av den store prestemangelen i det nordlige Brasil, har erkebiskopen av Paraiba, Jose M. Pires, kunngjort et program som skal muliggjøre lettere preste-rekruttering fra landarbeidernes rekker. Landarbeidere som har engasjert seg i basismenighetene i erkebispedømmet, skal få et to-årig studium på kveldstid, etter arbeidet på sukkerplantasjene er avsluttet for dagen. Deretter kan de arbeide i fire år sammen med en prest i sjelesorgen. Etter i alt seks år blir de presteviet.

Erkebispedømmet Paraiba har drøyt 900.000 katolikker, og bare 62 prester.

Det blir i gjennomsnitt en prest pr. 14.600 troende.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS *Jacobsen* a/s
Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

Har den katolske kirke mistet sin profetiske kallelse?

Spørsmålet stilles ganske konkret av den verdenskjente forfatter Morris L. West i hans bok *Guds Klovner*, som for kort tid siden kom ut på Gyldendal Norsk Forlag.

De fleste kristne over alt på jorden er vant til at kirken er en institusjon som har og har hatt sin historiske misjon. Den katolske kirke i særdeleshet har hatt sine store forbilder, sine historiske personligheter som har preget den tid de har levet i både på godt og ondt, og som unektelig har satt sine spor i historien. — Det er i hvert fall ofte det man møter når man får kontakt med katolisismen.

Er nå det så viktig? For en stor del av oss var det vel det. Man gjenkjente seg som en del av den menneskelige historie. Man sto med ærbødighet overfor dette veldige kompleks av sikkerhet og autoritet som var fastslått gjennom den mangfoldighet av menneskelige og historiske hendelser, som hadde resultert i en ugjennomtrengelig front mot det som var ondt og det som truet menneskets eksistens som gudskapt vesen. — Det var sikkerheten fremfor alt. Det var den normgitte autoritet som med visdommens logiske apologetikk tilintetgjorde et hvilket som helst angrep på tvilens murer.

Og så står man der med West's bok i hånden og liksom befinner seg på en annen planet. Hva ville skje, om nå . . . . . ?

Enhver som på en eller annen måte har forsøkt seg på teologien er på ett eller annet tidspunkt blitt konfrontert med det store problem, «jamen, alt dette, har det noe å gjøre med den virkelighet som Gud åpenbarer oss? — I Den hellige skrift? — I Kristi og Helgeners eksempel?» — «Hvordan var det da Moses steg ned fra berget, hvordan var det da Gud stanset kniven til Abraham, eller

hvordan opplevde Paulus det på veien til Damaskus?» — «Er det noe man kan lære eller erfare ved studiet av den høyere visdom?» — Svaret er, som enhver vet, ganske enkelt både for leg og lærd: «Det kan man ikke!»

Jamen, så må der altså være noe annet i den kristne kirke, noe som ligger på den andre siden av den teologiske og filosofiske visdom som vi har bygget opp omkring vår tro på det som vi i all vår viten ikke kan forklare noe som helst av. Ja, det gjør det. Og det har kristendommen gang på gang pekt på når den teologiske visdom har gått over streken og har manifestert seg på Vårherres egen trone.

Her er det Morris L. West kommer med sitt: «Jamen, om nå . . . ?» Han er jo ikke den første som antyder muligheten av at visdommens Herre kan gripe inn i sin kirkes liv på en såre uortodoks måte; han erstatte eventyret med en konkret og logisk virkelighet, som man med bare et minimum av kjennskap til de kirkepolitiske intriger både her og der, må nikke gjenkjennende til.

«Jamen, om nå . . . ?» — Ja. Hva ville det skje hvis Moses plutselig kom gående på Romas Via Veneto? — Nei, hold nå opp! — Ja da, eller om nå . . . ! — Jo, men kristendommen innebærer jo dette ifølge sin egen forkynnelse! — Kristendommen forkynner jo nettopp det umulige. Kristendommen forkynner jo både de dødes oppstandelse og evig liv i glede og herlighet. Vi leser jo ganske eksakt om alt dette inklusive profeters åpenbaringer og folk som oppvekker døde i den bok som vi søndag etter søndag i vår trosbekjennelse bekjenner som vår tros norm. —

Morris L. West har skrevet en roman om hva som kunne skje, hvis den katolske kirkes leder gikk hen og fikk en åpenbaring. Det er en ro-

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

man. Bevares, men på hver side i boka konfronteres man med det store spørsmålet: Jamen, hvis det nå var virkelighet? Samtidig fornemmer man at forfatteren sitter i bakgrunnen og ryster på hodet, idet han sier: «Nei, dessverre er det ikke det, men jeg skulle ønske . . .» —

Paven får en åpenbaring. — West forteller om hva som skjer, og på den måte besvarer han vårt spørsmål om «hvis nå . . . ?» — For vær helt sikker på at nettopp *det* ville skje, «hvis altså . . .» — Vi mennesker er nå tross alt ikke innstilt på det usedvanlige i vår tid. — Det leser vi oss til i både krim og science fiction, og vi vet på forhånd at *det* har intet med virkeligheten å gjøre. — Er det den menneskelige synd som nettopp her får utfolde seg på sitt beste? — Det er i hvert fall den menneskelige utilstrekkelighet. — For både kristendom og kirke har jo nettopp gjennom århundrer pekt på at nettopp noe slikt *kan* skje, og *må* skje, for at kirken skal leve og virke.

Morris L. West har arbeidet med dette problemet, og det er ikke småting han kommer frem til. Tittelen «Guds Klovner» er for meg å se et tve-egget sverd som suser om ørene på leserne: på den ene side fornemmer man den menneskelige intelligens' intense arbeide med problemet åpenbaringen, og på den annen alt intrigemakeri i Det hellige kollegium, som ennå i slutten av 1990-årene utelukkende synes å bevege seg i den kirkelige jus' labyrinter med hva det i sin ytterste konsekvens avstedkommer av innelukkethet og jalousi.

Og så åpenbares det med et sjokk: «Guds Klovner» er også noe annet og kanskje noe mer vesentlig. Det er mennesket i all sin barnslighet, i all sin uvitenhet, i all sin avmakt. Men det er også mennesket med sin varme og styrke, som kun sikkerheten i troen på livet kan gi det. West illustrerer dette: en flokk mongoloide barn! — Man våger vel neppe å puste etter den sammenligning.

Det finnes et relativt stort persongalleri i boken og den beveger seg over flere tidsrom og flere steder i Europa. For meg er det to personer som i særlig grad vekker min sympati. Den ene er Annelise Meissner, en stygg, fet vitenskapskvinne med klisjéene i orden og den psykologiske vitenskaps metoder klar til bruk på både mennesker og fenomener. Hun er ateist av overbevisning, og det skal ingen hemmelighet være at nettopp dette gir boken et eget stort fortrinn. Det er ikke en gang åndelig søtsuppe, men det er en vurdering av et problem, som kanskje burde være mer aktuelt i Den romersk katolske kirke fremfor noen. Og denne vurdering synes jeg at nettopp en person som Annelise Meissner er med på å underbygge. Hun ender da også i forfatterens lille private paradisi sammen med både teologer, guds barn og paver, kort sagt blant Guds Klovner. På tross av sin ateisme? — Sikker ikke, vel snarere på grunn av denne, og på grunn av den ærlighet hun begrunner den med.

En annen av de figurer som har fascinert meg ved lesningen av denne interessante boken er statsmannen Duhamel.

Han er vanskelig å plassere, og det er vel også meningen, for det han i virkeligheten skal være for West's bruk, er vel gangsteren. Han er diplomaten som kan ordne allting, selv det mest umulige, og derfor er han såre brukelig . . . utenfor West's paradisi! — Og der kommer han til å utføre mirakler. Grunnen til at jeg blir fascinert av nettopp ham, er at han på den ene side er mannen med fasaden i orden, en erfaringens Meffisto, som leder det internasjonale

dukketeater med både dyktighet og talent, og på den annen side er bildet på mennesket i all sin skrøpeligheit og all sin storhet. Statsmannen som når han slutter for dagen drar hjem for å pleie sin invalide hustru. — Det er også en del av den menneskelige virkelighet og den menneskelige dualisme, som Morris L. West med stort talent har fanget inn.

Kanskje er bokens tema for stort og for omfangsrikt for våre små forhold, men det peker i hvert fall på en dimensjon som man som kristen nok bør ta stilling til i langt større grad enn man gjør.

«Guds Klovner» er en meget spennende bok. Setter man seg først ned for å lese den, reiser man seg nødig igjen. Ingen skal tro det er en lettlest bok, det er den for betydelig til. Den stiller nemlig spørsmål som det er vanskelig for engasjerte mennesker å komme utenom, ikke minst blant katolikker.

Svend Aage Rasmussen

Morris L. West:
Guds Klovner
Gyldendal Norsk Forlag, 1981
391 sider.

JESUITTPREST I GUATEMALA BEKREFTET SAMARBEID MED UNDERGRUNNEN

Jesuittpresten Luis Pellecer, som ble meldt bortført av geriljaen i Guatemala i juni, har stått frem på en pressekonferanse arrangert av den guatemalske regjering og erklært at jesuitordenen samarbeider direkte med undergrunnsbevegelser i El Salvador, Guatemala og tidligere i Nicaragua.

Pater Pellecier hevdet at han selv hadde vært medlem av bevegelsen «Ejercito guerillero de los pobres» (EGP), og at han ikke ble bortført i juni, men selv organiserte sitt forsvinningsnummer.

Pellecer sa også at geriljaen i landet forberedte en offensiv som ville begynne sent i år eller tidlig neste år.

FLERE KATOLSKES TIDSSKRIFTER TILLATES I POLEN

To katolske tidsskrifter utgitt av jesuitterordenen skal få lov til å utkomme i Polen fra den 1. januar 1982.

«Przegląd Powszechny» skal utgis i Warszawa og «Poslaniec Serca Jezusowego» i Krakov. Fra oktober i år skal et annet tidsskrift bli tillatt.

Vår kjære

SØSTER

MARIA ADELIN SCHMITZ

døde på Grefsen den 20. oktober 1981 i en alder av 81 år, etter 57 års klosterliv.

Vi anbefaler vår medsøster til de troendes forbønn.

ST. JOSEPHSØSTRENE

FRED OG NEDRUSTNING TEMA FOR NYE SAMTALER MELLOM PROTESTANTER OG KATOLIKKER

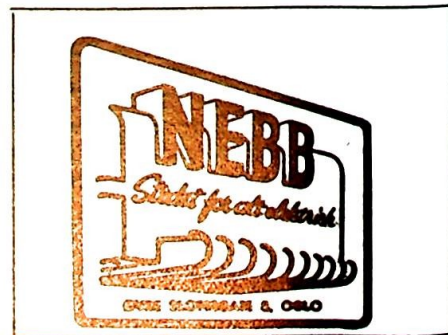
Bergen (NØP) I slutten av forrige måned avholdt en arbeidskomité med deltakere fra Kirkenes Verdensråd (KV) og den romersk-katolske kirkes Sekretariat for kristen enhet, sitt første møte i Roma.

Ifjor avsluttet den felles rådgivende gruppe om «sosial tanke og handling» (SODEPAX), et lignende program, men den nye gruppen sier i en pressemelding at den har «et bredere mandat og et videre spekter av medarbeidere» enn SODEPAX. Gruppen fremhever i meldingen arbeidet med freds-spørsmål, og spesielt arbeidet for å gjøre kirkene samstemte i engasjementet for fred og nedrustning kommer til å stå sentralt.

Andre områder som trekkes frem er hjelpetjenester, åndelig veiledning og utdanning av kristne til å delta i sosialt arbeid. Dessuten ønsker gruppen at det blir trukket opp linjer når det gjelder moral og etikk, og slik åpne veien for felles kristent vitnesbyrd.

Medlemmene i gruppen vil også ta opp andre internasjonale spørsmål, som utviklingshjelp, rasisme, utdanning, felleskirkelige hjelpeprosjekt og flyktningproblemer.

Ledere for komitéen er Pierre Duprey, fra Vatikanets Sekretariat for kristen enhet, og Julio de Santa Ana, som er direktør for KV's utviklingskommisjon. Neste møte er lagt til Geneve 23-24 februar 1982. (EPS)

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24   Telegr.adr.:
33 55 25   Rustfriknut

100 ARS JUBILEUM SKAPER SPLITTELSE

Bergen (NØP). Den hollandske reformerte misjons kirke i Sør-Afrika står dypt splittet når det gjelder planene for markeringen av kirkens grunnleggelse for 100 år siden. Dette kan en rapport til Sør-Afrikas kirkeråd fortelle. Kirken er for mennesker av blandingsrase, og årsaken til striden er at mange av dens medlemmere ikke vil at landets president og ledere for Den hollandske reformerte kirke, som bare er for hvite, skal være tilstede ved feiringen av jubileet, som er planlagt i denne måneden.

En protestkomité med fem medlemmer har uttalt at jubiléet heller burde gå forbi i stillhet. De beklager at opprettelsen av en egen menighet for mennesker av blandingsrase ble en forløper for den raseskille-politikken landets regjering fører idag. Andre har protestert ved å trekke seg fra verv i menighetsråd o. l., eller ved å oppfordre til boikott av jubileumsarrangementene.

(EPS)

PEREZ ESQUIVEL TIES IHJEL I LATINAMERIKA?

Nobelpristakeren Adolfo Perez Esquivel, leder for den latinamerikanske fredsbevegelse «Servicio Paz y Justicia», har overfor journalister i Buenos Aires erklært at han er offer for «systematisk forfølgelse» fra en del av de argentinske myndigheter, som beskylder ham for «kommunisme og undergravelsesvirksomhet». Perez Esquivel ble nylig forhindret fra å dra til en konferanse i Mexico, fordi passmyndighetene trenerte fornyelsen av hans pass.

— Under mine reiser i forskjellige deler av Latinamerika har jeg merket at visse regjeringsfunksjonærer har forbudt lærere og offentlig ansatte å delta på mine konferanser, og til og med truet dem med oppsigelse, sa Esquivel videre. Radio- og fjernsynsstasjoner har ikke anledning til å nevne ham eller hans reiser, sa fredspristakeren.

ITALIENSKE VALDENISERE OG METODISTER ANKLAGER PAVEN

— Den romerske pave er det største hinder for den kristne enhet; Roma er gått med i den økumeniske bevegelse uten å gi avkall på sine hegemonibestrebelse. Denne saftige kritikk mot paven kommer frem i et dokument som Italia's valdensere og metodister nylig har utarbeidet om forholdet til Den katolske kirke.

Dokumentet kritiserer Den katolske kirkes «hegemonibestrebelse» som blir tydelig overfor protestantene.

— Den vatikanske økumeniske politikk foretrekker bilaterale kontakter for på den måte å bryte opp ikke-romerske kirkers front, heter det. Og videre: «Den romerske katolisisme synes å ville overta den økumeniske bevegelse.»

Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Det påstås at paven ved sine reiser «er i stadig bevegelse, mens hans standpunkter forblir urokkelige».

Valdenserne og metodistene i Italia teller 30.000 medlemmer. Den katolske dagsavis «Avveniro» har i en kommentar uttrykt forundring over dokumentets «polemiske stil», og hevder at de to konfesjoner står i fare for å isolere seg fra Kirkenes Verdensråd, som med tiden har opparbeidet et meget broderlig forhold til Den Hellige Stol.

Vi har de siste årene økt vårt utvalg i kirkemusikk og kan si vi har byens beste utvalg i gregoriansk og ortodoks kirkemusikk på plater og kassetter.

Men vi har også musikalske godbiter utenom dette.

Hør:

DAS ALTE WERK:

Ciconia - Dunstable - Brasart: Geistliche Musik ca. 1400, kr. 60,—.
Guillaume Dufay: Messensätze - Motetten - Hymnen, kr. 60,—.
Guillaume de Machault: Messe Nostre Dame und Motetten, kr. 60,—.
Música Iberica: 1100 - 1600, 2 plater, kr. 120,—.

ERATO:

Donizetti: Cinq Ouvertures, kr. 72,—.

CHRISTOPHORUS:

Heinrich Isaac: Missa Carminum, Ludwig Senfl: Per Signum crucis, kr. 80,—.
Christóbal de Morales: Magnificat-Motetten, kr. 80,—.
Geislische Konzerte für Sopranen und Orgel: Giacomo Carissimi, Leonardo Leo, Gian Francesco de Majo, kr. 80,—.

ARCHIV:

Josquin Desprez: Missa «L'Homme Armé», kr. 72,—.
Händel: Utrechter Te Deum Jubilate, kr. 50,— (Resonance).
Haydn: Die Schöpfung - Chöre und Arien, kr. 50,— (Resonance).

VALOIS:

Haydn: Les Sept Dernières Paroles de Notre Sauveur sur la croix, kr. 72,—.
Emilio de' Cavalieri: Rappresentazione di Anima et di Corpo, 2 plater, kr. 144,—,
og Bach's kantater, oratorier, Schütz Kleine Geistliche Konzerte og meget mere.

ORGELKALENDEREN 1982 er kommet, kr. 89,—.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.
Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.
Torsdag 9—18.

BRASILIANSK BISKOP VIL FREMME DE FATTIGES KIRKE VED BASIS-MENIGHETER

Den eneste måten å få de fattige virkelig med i kirken, er gjennom basismenighetene. Det sa hjelpebiskop Alfonso Folipe Gregory av Rio de Janeiro nylig på en konferanse i Heverlee i Belgia.

Biskop Gregory advarte mot et brudd mellom den institusjonaliserte kirke og de friere organiserte basismenigheter.

Basismenighetene må vurderes høyt, for historien har jo vist at de færreste forandringer har kommet ovenfra, sa Gregory. Han gledet seg over at den latinamerikanske kirke klart går imot sosial urettferdighet idag. Det er også grunnen til at så mange politikere og mektige på kontinentet nå mistror den katolske kirke, og til og med forfølger og myrder dens tjenere.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

KOMMUNIST-AGENT PRESTEVIET I TSJEKKOSLOVAKIA

En kommunistisk agent ved navn Lompart er nylig blitt viet til katolsk prest i Tsjekkoslovakia, melder det godt informerte vest-tyske katolske nyhetsbyrå KNA. Det var biskop Josef Feranec av Banska Bystrica som foretok vielsen i all stillhet i september, etter at en annen biskop hadde avslått.

Agenten Lompart ble for flere år siden sluset inn i det katolske presteseminar i Bratislava, der han har overvåket professorer og medstudenter.

Prestevielsen av Lompart har vakt bestyrtelse i vide kretser i Slovakias katolske kirke. Det antas at biskop Feranec ble presset av det hemmelige politi til å gå til dette skritt.

BRATISLAVAS PRESESEMINAR OMSTRUKTURERES AV MYNDIGHETENE

Det hemmelige politis overvåking og kontroll med det katolske presteseminar i Bratislava skal skjerpes. Det viser grunnleggende person-utskiftninger: Seminaret leder Kucera, som flere ganger er blitt kritisert av myndighetenes kirkeseekretær, er avsatt og erstattet med en mer medgjørlig prest.

Den nye professor i kirkerett, dr. theol. Josef Krajci, regnes som en nær medarbeider av det hemmelige politi, og hans navnebror Karol Krajci, som blir ny professor i dogmatikk, er også medlem av den regimevennlige «Pacem in Terris»-presteforening.

LITURGISK KALENDER

NOVEMBER

1. **Allehelgensfest.** Joh. Åp. 7, 2-4.9-14. 1. Joh. 3, 1-3. Mt. 5,1-12a.
  2. **Allesjeldersdag.** Jes. 25, 6-9. 1. Kor. 15, 51-57. Joh. 6, 51-55 er et forslag.
  3. **Ferial eller Martin av Porres, legbror.** Rom. 12, 5-16a. Luk. 14, 15-24.
  4. **Karl Borromeus, biskop.** Rom. 13, 8-10. Luk. 14, 25-33.
  5. **Ferial.** Rom. 14, 7-12. Luk. 15, 1-10.
  6. **Ferial.** Rom. 15, 14-21. Luk. 16, 1-8.
  7. **Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse.** Rom. 16, 3-9.16.22-27. Luk. 16, 9-15.
  8. **32. alm. søndag.** Visd. 6, 13-17 (Gr. 12-16). 1. Tess. 4, 12-18 (eller 12-13) (Gr 13-18 eller 13-14). Mt. 25, 1-13.
  9. **Laterankirkens vigselfest.** Esek. 47, 1-2.8-9.12 eller 1. Kor. 3, 9-11b.16-17. Joh. 2, 13-22.
  10. **Leo den store, pave og kirkelærer.** Visd. 2, 23 - 3, 9. Luk. 17, 7-10.
  11. **Martin av Tours, biskop.** Visd. 6, 2-12 (Gr 1-11). Luk. 17, 11-19.
  12. **Josafat, biskop og martyr.** Visd. 7, 22 - 8, 1. Luk. 17, 20-25.
  13. **Ferial.** Visd. 13, 1-9. Luk. 17, 26-37.
  14. **Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse.** Visd. 18, 14-16; 19, 6-9. Luk. 18, 1-8.
  15. **33. alm. søndag.** Ordspr. 31, 10-13.19-20.30-31. 1. Tess. 5, 1-6. Mt. 25, 14-30 (eller 14-15.19-20). Albert den Store, biskop og kirkelærer feires ikke).
  16. **Ferial eller Margrete av Skottland eller Gertrud, jomfru.** 1. Makk. 1, 11-16.43-45.57-60.65-67 (Gr 10-15.41-43.54-57.62-64). Luk. 18, 35-43.
  17. **Elisabeth av Ungarn.** 2. Makk. 6, 18-31. Luk. 19, 1-10.
  18. **Ferial eller Vigselfesten for Peters og Paulus basilikaer i Roma.** 2. Makk. 7, 1.20-31. Luk. 19, 11-28. eller (til Vigselfesten) Ap.Gj. 28, 11-16.30-31. Mt. 14, 22-23.
  20. **Ferial.** 1. Makk. 4, 36-37.52-59. Luk. 19, 45-48.
  21. **Jomfru Marias fremstilling i Tempelet.** 1. Makk. 6, 1-13. Luk. 20,27-40 eller Sak. 2, 10-13. Mt. 46-50.
  22. **Vår Herres Jesu Kristi kongefest.** Esek. 11-12.15-17. 1. Kor. 15, 20-26a.28. Mt. 25, 31-46. (Cecilia, jomfru og martyr, feires ikke).
  23. **Ferial eller Clemens I., pave og martyr, eller Kolumban, abbed.** Dan. 1, 1-6.8-20. Luk. 21, 1-4.
  24. **Ferial.** Dan. 2, 31-45. Luk. 21, 5-11.
  25. **Ferial.** Dan. 5, 1-6.13-14.16-17.23-28. Luk. 21, 12-19.
  26. **Ferial.** Dan. 6, 1-27 (Aram. 12-28). Luk. 21, 20-28.
  27. **Ferial.** Dan. 7, 2-14. Luk. 21, 29-33.
  28. **Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse.** Dan. 7, 15-27. Luk. 21, 34-36.
- Å R B**
29. **1. søndag i Advent.** Jes. 63,16-19. 64, 2-7. 1. Kor. 1, 3-9. Mk. 13, 33-37.
  30. **Andreas, apostel.** Rom. 10, 9-18. Mt. 4, 18-22.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs domkirke	lörd.: 14.00 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng)	11.00
St. Hallvard kirke, Fransskanerne, Enehauggt. 4, tlf. 67 23 83	lörd.: 8.35		11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neubergetgaten 15, tlf. 55 07 71	lörd.: 9.00 sønd.: 18.30		11.00
Vår Frøe Villas kapell, Montebello, Ullernchaussen 52, tlf. 55 81 21	lörd.: 9.00		—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55	lörd.: 9.00		11.00
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, lörd.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209 sønd.: 8.00			11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, lörd.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 sønd.: —			11.00
Vår Frøe Kirke, Hølleveien	lörd.: 9.30		
Florida kapell, Nygaardsgt. 124	lörd.: 19.00		
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, lörd.: 13.00 Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19 sønd.: 8.30			10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438	lörd.: 9.00		11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	lörd.: 9.00		10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, lörd.: 18.00 Torvgt. 113, tlf. 23 751 sønd.: —			11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195	lörd.: 9.00		11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381	lörd.: 9.00		11.00
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, lörd.: 18.00 Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.: —			10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	lörd.: 9.00		10.30
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	lörd.: —		17.00
PORSGRUNN: Vår Frøe kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lörd.: 18.00		11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	lörd.: 19.00		10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69	lörd.: 9.15		10.30
STAVANGER: St. Svithuns kirke, lörd.: 17.00 Dronningens gt. 8, tlf. 25 534 sønd.: 8.30			11.00
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.	lörd.: 9.30		
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	lörd.: —		11.00
VOSS: St. Olavs kapell, Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2, B'skopen og prestegården, tlf. 21 214	lörd.: 9.00		11.00
St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670	lörd.: 6.15		—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	lörd.: —		11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	lörd.: —		11.00
MOLDE: St. Sanniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	lörd.: —		11.00
ÅLESUND: Vår Frøe kirke, lörd.: 17.00 Nørvesund, tlf. 37 558 sønd.: 8.30			11.00
TROMSØ: Vår Frøe kirke, Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
St. Elisabethsøstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	lörd.: 8.00		—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	lörd.: 8.15		10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447	lörd.: 19.00		11.00
HARSTAD: St. Sanniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: 15.00 sønd.: —		10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82	lörd.: —		18.30
SELFORS: Vår Frelser's kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

TROMSØ: Lørdag, aftenmesse kl. 19.00.
Søndag, høymesse kl. 11.00.

BERGEN: Lørdag, aftenmesse kl. 19.00.
Søndag kl. 9.00 og 11.00.
Florida ingen gudstjeneste.

Johanna . . .

(Forts. fra side 5)

skal smykke altrene i kirken. Så kirken på Lándakot er aldri uten blomster. Blomster er jo meget dyre på Island. Damene påtar seg forøvrig en hel del oppgaver innenfor menigheten som ingen andre tar seg av. Naturligvis blir de støttet sterkt av søstrene.»

Søstrene har gjort et stort arbeide i Bispedømmet Reykjavik. St. Josephs-søstrene har et stort hospital i selve Reykjavik, og Fransiskanersøstrene er blitt ikke så lite av en institusjon. Folk sier at de på ingen måte kan unnvære søstrene i dagliglivet i den lille byen. Det skyldes ikke minst at søstrene har en barnehage, så de islandske husmødre i fiskesongsongen kan parkere sine barn der og så spe på mannens inntekt ved å «gå i fisken», når den kommer. —

Om sommeren har de leirskole for barn. I Reykjavik har Fransiskanersøstrene også opprettet et hus, og her er de for alvor gått inn for arbeidet med katekesen. — Man har ikke intensivundervisning, slik den kjennes fra andre nordiske land. Det er forholdene for små til og befolkningen for spredt, men man sender bøker og studiemateriell ut til foreldrene, så de kan lære sine barn om den katolske tro. — Det betyr mye, for islandsk er jo så spesielt, så katolsk litteratur er litt av en sjeldenhet.

Mange forstår dansk eller et annet skandinavisk språk, men man er interessert i å formidle troen på landets eget språk. Søstrene har derfor også et stort trykkeri i Stykkisholmur, og det er meget fine ting som kommer derfra.

Sagaøen Island ligger nokså langt fra det øvrige Norden, men man kommer ikke utenom at den rolle som den har spilt i både den profane og den religiøse historie i Norden, har vært betydelig. Det gjelder også den katolske side av historien i fortid såvel som i nåtid.

Katolske . . .

(Forts. fra side 7)

Forøvrig forløp møtet med samtalegrupper omkring sentrale emner vedrørende grupperes såvel som enkeltpersoners forhold til nådegavene i moderne tid.

Høydepunktet i sammenkomsten var messen lørdag kveld. Der opplevet deltagerne hva den karismatiske bevegelse i virkeligheten sto for. Inrammet av den katolske messes liturgi, fikk de frie gavene leilighet til utfoldelse, og flere av konferansens deltagere søkte forbønn og mottok håndspåleggelse. Enkelte fikk også på anmodning leilighet til å motta salvelse med olje.

Lederne av de nordiske katolske karismatikeres sammenkomst var foruten John Golding fra Norge, sogneprest Lars Messerschmidt fra København, pater Kasper Deis fra Täby i Sverige, Lillemor Hallin, Sverige og Marn av Kak, Færøyene. —

Denne sammenkomst lover godt for fremtiden, og katolske karismatikere i Norden håper på at de katolske menigheter etterhvert vil få større forståelse for hva bevegelsen har å bringe av positivt til kirke og menighet.

Svend Aage Rasmussen

CHILES PRESIDENT HAR GOD SAMVITTIGHET

— C hile setter ut i livet de prinsippene som pave Johannes Paul II har satt opp i sitt rundskriv om arbeidets verdighet. Det hevdet Chiles president, general Augusto Pinochet, i en kommentar til det pavelige rundskriv «Laborem exercens», som ble offentliggjort i september.

— Etter å ha lest rundskrivet, merker jeg at pavens budskap til meg lyder: «Du, herr president, er OK!»

NY ANGLIKANSK BISKOP AV LONDON

Graham Leonard er blitt innsatt som ny anglikansk biskop av London, med St. Pauls-katedralen som sin biskopskirke. Han er dermed tredjemann i den anglikanske kirkes hierarki etter erkebiskopene av Canterbury og York.

Leonard var tidligere biskop av Cornwall. Han går for å være kirkelig konservativ, og regnes til Den anglikanske kirkes «anglikatolske» floy.

WALT DISNEY ANTI-KRISTEN?

Walt Disney må vel snu seg i sin grav av irritasjon over den siste filmen hans gamle studio sender ut, kommenterer jesuittetidsskriftet «America». Filmen heter «Dragonslayer», og er som så mange tidligere Disney-filmer utmerket underholdning med spennende handling, fascinerende aktører, god fotografering og fine spesialeffekter.

Haken er bare at kristendommen i «Dragonslayer»s fantasiverden blir en overtroisk nonsens. Prester er gale fanatikere som leder godtroende bønder i døden, mens trollmenn er vise menn villige til å ofre sine liv for å redde folket.

Korset er maktesløst, mens en trolldomsmanns krystallkule redder dagen.

Angrep på religiøse verdier er blitt daglig kost fra mer kyniske filmselskaper, men det er skuffende når nå også Walt Disneys navn knyttes til den slags, mener «America».

KATOLSK FORLAG I ØST-TYSKLAND FEIRER 30-ÅRS JUBILEUM

Øst-Tysklands eneste katolske forlag, St. Benno-Verlag, feirer i år sitt 30-års jubileum. På den tiden har forlaget gitt ut 2.000 boktitler i teologi og religion, og også skjønnlitteratur og kunst.

Det totale opplag er på 30 millioner eksemplarer. St. Benno utgir også kirkeblad «Tag des Herrn» i 100.000 eksemplarer hver fjortende dag, og bispedømmet Berlins ukentlige «St. Hedwigsblatt» med 25.000 eksemplarer.

FORBEREDELSE TIL BISPESYNODEN 1983 ER BEGYNT

Forberedelsene til den neste bispesynode for katolske biskoper fra hele verden, er nettopp begynt. I begynnelsen av oktober møttes generalsekretariatet for bispesynoden i Vatikanet med synodens ledere, og utarbeidet de forberedende dokumenter som nå skal sendes ut til alle verdens 100 katolske bispekonferanser.

Tema for bispesynoden i 1983 blir «forsoning og skriftemål».

Bispesynoden ble opprettet av det annet Vatikanekonsil, og møtes hvert tredje

år. Drøyt hundre biskoper og kardinaler fra hele verden deltar på møtene, som kan vare en hel måned.

Fjorten kardinaler og erkebiskoper sitter i presidiet. Formann er erkebiskopen av Øvre Voltas hovedstad Ouagadougou, kardinal Paul Zoungana. Dessuten består presidiet av tre andre afrikanere, to fra Nord-Amerika, tre europeere, to asiater, en fra Latinamerika og en fra de orientalske katolske kirker.

PAVEN ADVARER MOT ATOMKRIG

Pave Johannes Paul II har ettertrykkelig advart mot atomkrigen og de følger den ville få. I en tale i Castelgandolfo i oktober oppfordret han medlemmene av det pavelige vitenskapsakademi til å gjøre alt de kunne for å fremme avrustningen og avskaffelsen av alle atomvåpen.

Paven så det som en plikt ut ifra sitt sendelsesoppdrag å være en talsmann for menneskets rett til rettferdighet og fred, og som sin oppgave å minne om en atomkrigs uberegnelige følger for denne generasjon og de følgende generasjoner.

PRESTEMANGEL I ITALIA

Den sterke prestemangelen i Italia var tema for et møte for representanter for alle munke- og søsterordener i Italia, som fant sted i Roma i oktober.

Man ble enige om at ordenssamfunnene måtte hjelpe til i det direkte sønearbeid i enda større grad enn tilfellet har vært inntil nå.

Italia har ca. 180.000 ordensmedlemmer, og av dem er tre fjerdedeler ordenssøstre. Landet har 36.000 ordensprester og legbrødre mot ca. 40.000 såkalte verdensprester — dvs. prester som arbeider i de lokale biskopers tjeneste i sjelesorgen.

ENGELSK KARDINAL KRITISERER REGJERINGENS UTVIKLINGSHJELP

Den katolske erkebiskop av Westminster (London), kardinal George Basil Hume, har oppfordret den britiske regjering til å fortsette sin finansielle hjelp til den tredje verden i fullt omfang.

Som et ledd i sparetiltakene i landet ble denne hjelpen nylig redusert betraktelig. Kardinal Hume anbefalte at man

i større grad enn hittil sørget for at pengene faktisk kom de fattigste av de fattige til gode, og ba regjeringen Thatcher om å ta opp til alvorlig ettertanke de moralske sider ved våpeneksporten til verdens fattige land.

PAVEN BETALER SIN SYKEHUS-REGNING

Pave Johannes Paul II er ikke medlem av noen sykekasse, og Vatikanet måtte derfor betale den fulle regning for sykehusoppholdet ved den romerske Gemelli-klinikken etter attentatet i mai.

Ifølge kilder ved Vatikanet var regningen på 45 millioner lire, dvs. ca. 220.000 Nkr. Selv om Gemelli-klinikken er en del av et katolsk universitet, eies det av staten og ikke av Vatikanet. Derfor måtte det i overensstemmelse med italiensk lov, settes opp en regning.

Alle de leger som var med på behandlingen av paven har likevel avstått fra å ta noe personlig honorar.

Når paven ikke er innmeldt i noen sykekasse, er det ikke noe tegn på dårlig sosialvesen i Vatikanstaten. Alle ansatte ved Vatikanet har sykeforsikring gjennom Den Hellige Stol, men når det hender noe med den som gir arbeidskontraktene, altså paven selv, må han også betale selv. For «l'Etat, c'est moi».

FLERE KATOLIKKER ENN PROTESTANTER I VEST-TYSKLAND

Det er nå flere katolikker enn protestanter i Vest-Tyskland. En oversikt fra 1980 viser at landet da hadde 26,7 millioner katolske innbyggere og 26,6 millioner protestantiske — av dem 26,3 millioner medlemmer av EKD og 300.000 medlemmer av de protestantiske frikirker. Islam har nå 1,4 millioner tilhengere blant Vest-Tysklands 61,4 millioner innbyggere.

En talsmann for den tyske katolske bispekonferanses statistiske avdeling forklarer utviklingen med den sterke tilflytning til Vest-Tyskland, særlig fra Polen. Det er også færre katolikker som melder seg ut av sin kirke enn protestanter. Etter inngående undersøkelser av tallmaterialet, ser det ikke ut til at diskusjonen rundt biskopenes valghyrdebrev og kostnadene i forbindelse med pavebesøket har ført til flere utmeldelser av den katolske kirke.

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tandø
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 95,— pr. år.
For halvår kr. 50,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 110,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.